

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ ENGELLİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK
EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV UYGULAMALARINA İLİŞKİN YÖNERGE
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Madde 1 – Amaç

Bu Yönergenin amacı, Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören engelli öğrencilerin ders ve sınav uygulamalarında karşılaştıkları zorlukların ortadan kaldırılmasına yönelik gerekli akademik ve idari tedbirleri alarak, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik usul ve esasları düzenlemektir.

Madde 2 – Kapsam

Bu Yönerge, Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde kayıtlı bulunan engelli öğrencilerin ders ve sınav uygulamalarına ilişkin eğitim-öğretim süreçlerinde uygulanacak akademik ve idari esasları kapsar.

Madde 3 – Dayanak

Bu Yönerge; 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun, Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği, Engelli Bireylere Yönelik Sınav Uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik, Yozgat Bozok Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi ve ilgili mevzuata dayanılarak hazırlanmıştır.

Madde 4 – Tanımlar

Bu Yönergede geçen:

- a) Fakülte: İktisadi ve idari Bilimler Fakültesi,
- b) Engelli Öğrenci: Fiziksel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yetilerinde kayıp bulunan ve bu durumu resmî raporla belgeleyen öğrenciyi,
- c) Engelli Öğrenci Birimi: Yozgat Bozok Üniversitesi bünyesindeki ilgili destek birimini,
- d) Engelli Öğrenci Danışmanı: Engelli öğrencinin eğitim sürecini destekleyen öğretim elemanını,
- e) Düzeltme ve Uyarılma: Engelli bireyin tam ve etkin katılımını sağlamak amacıyla yapılan akademik, teknik ve fiziksel düzenlemeleri,
- f) Sınav: Her tür ölçme ve değerlendirme faaliyetini,
- g) Okuyucu/İşaretleyici: Öğrencinin yazılı iletişim kuramadığı durumlarda destek sağlayan görevliyi,
- h) Makul Düzenleme: Engelli bireyin eğitimde eşit şekilde yararlanabilmesi için yapılan bireysel ve uygun değişiklikleri,
- i) Kişiselleştirilmiş Destek Planı: Engelli öğrencinin ihtiyaçlarına göre oluşturulan bireyselleştirilmiş destek modelini,

j) Engelli Öğrenci Temsilcisi: Fakülte’de engelli öğrencileri temsil eden, öğrenci temsilciliği görevini üstlenen kişiyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ders Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Madde 5 – Genel İlkeler

- (1) Engelli öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerinden tam ve etkin yararlanabilmesi için bireysel farklılıklar dikkate alınarak gerekli akademik ve fiziksel düzenlemeler yapılır.
- (2) Bu düzenlemelerde öğrencinin engel durumu, eğitim ortamının özellikleri ve öğretim elemanının pedagojik yeterliliği birlikte değerlendirilir.
- (3) Tüm uygulamalar fırsat eşitliği ilkesine uygun olarak gerçekleştirilir.
- (4) Her bölümde Engelli Öğrenci Danışmanı belirlenir ve duyurulur.

Madde 6 – Bilgilendirme ve Gizlilik

- (1) Engelli Öğrenci Birimi, öğrencinin onayı ile engel durumuna ilişkin bilgileri yalnızca ilgili akademik danışman, öğretim elemanı ve yöneticilerle paylaşabilir.
- (2) Paylaşılan bilgiler, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde gizlilik esaslarına uygun olarak korunur.

Madde 7 – Akademik Uyarlamalar

- (1) Ders materyalleri öğrencinin engel durumuna uygun olacak şekilde (büyük puntolu, sesli kitap, Braille vb.) düzenlenir.
- (2) Görme engelli öğrenciler için ekran okuyucu teknolojisi desteği sağlanır.
- (3) İşitme engelli öğrenciler için dudak okuyabileceği oturma düzeni yapılı ve gerekirse işaret dili desteği sağlanır.
- (4) Bedensel engelli öğrenciler için dersliklerin erişilebilirliği gözetilir.
- (5) Nörolojik veya öğrenme güçlüğü olan öğrenciler için içerik sadeleştirmeleri ve destekleyici açıklamalar sağlanır.
- (6) Uyarlamalar, Engelli Öğrenci Birimi koordinasyonunda ve öğrencinin engelli öğrenci danışmanı eşliğinde hazırlanır.

Madde 8 – Ders Katılımı ve Etkinlikler

- (1) Sınıf içi ve dışı etkinliklerde engelli öğrencilerin aktif katılımını sağlamak üzere gerekli fiziksel ve dijital düzenlemeler yapılır.
- (2) Grup çalışmaları, sunumlar ve saha uygulamalarında öğrencinin ihtiyaçları dikkate alınarak alternatifler sunulabilir.
- (3) Gerekli durumlarda öğrenciye bireysel çalışma veya proje ile değerlendirme hakkı tanınabilir.

Madde 9 – Eğitim Materyalleri ve Teknolojik Destek

- (1) Eğitim materyalleri dijital ortamda, ders öncesinde öğrencinin erişimine açılır.
- (2) Öğrencinin engel durumuna uygun olarak özel donanım veya yazılım desteği sağlanır (ekran okuyucu, büyüteç, ses kayıt cihazı, konuşan kalem vb.).

(3) Üniversite kütüphane hizmetleri engelli öğrencilere uygun olacak şekilde erişilebilir hale getirilir.

Madde 10 – Ders Muafiyeti ve Alternatif Uygulamalar

(1) Öğrencinin engel durumu nedeniyle bazı dersleri alamayacağı, resmi sağlık raporu ile belgelenirse ilgili kurul kararıyla değerlendirilir.

(2) Zorunlu dersin eşdeğeri varsa öğrenciye alternatif sunulur. Yoksa ödev, proje veya farklı yöntemlerle değerlendirme yapılır.

(3) Uygun durumlarda açık öğretim ve uzaktan eğitim kaynaklarından destek alınabilir.

Madde 11 – Danışman Öğretim Elemanının Sorumluluğu

(1) Engelli öğrenci danışmanı, öğrencinin engel durumuna göre bireysel uyarlama planlarının hazırlanmasında rehberlik eder.

(2) Hazırlanan kişiselleştirilmiş akademik destek planı öğrenci ve danışman tarafından imzalanır ve dosyalanır.

Madde 12 – Uygulamalı Dersler ve Staj Süreci

(1) Uygulamalı dersler, laboratuvar ve staj süreçleri öğrencinin fiziksel ve zihinsel erişim koşullarına göre planlanır.

(2) Gerektiğinde bireysel uygulama ortamı sağlanır veya eşdeğer dijital/simülasyon araçlarıyla değerlendirme yapılır.

Madde 13 – Geri Bildirim ve İletişim Süreci

(1) Öğrenci, karşılaştığı zorlukları danışmanına veya Engelli Öğrenci Birimi'ne yazılı/sözlü olarak bildirebilir.

(2) Bildirilen sorunlar en geç 7 iş günü içinde değerlendirilerek çözüm planı oluşturulur.

Madde 14 – Engelsiz Üniversite Birim Komisyonu

(1) Fakültede, engelli öğrencilerle ilgili kararları desteklemek üzere bir **Engelsiz Üniversite Birim Komisyonu** oluşturulur.

(2) Komisyon; Fakülte dekanı tarafından görevlendirilen öğretim elemanlarından oluşur.

(3) Komisyon Yetkisi, bireysel düzenlemeler ve akademik uyarlamalar hakkında danışma ve yönlendirme yapmak yetkisine sahiptir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Madde 15 – Genel İlkeler

(1) Engelli öğrencilerin sınav süreçlerinde engel durumlarından kaynaklanan olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması amacıyla, sınav uygulamaları bireysel ihtiyaçlara uygun şekilde düzenlenir.

(2) Tüm uygulamalarda fırsat eşitliği, adil değerlendirme ve öğrenci başarısını objektif ölçme ilkeleri esas alınır.

(3) Uygulamalar, bireysel destek planı doğrultusunda Engelli Öğrenci Birimi ve Engelli Öğrenci Danışmanı iş birliği ile yürütülür.

Madde 16 – Sınav Süresi ve Ortam Düzenlemeleri

- (1) Öğrencinin engel durumuna göre, sınav süresine %25 ila %50 oranında ek süre tanınabilir. Bu oran sağlık kurul raporu ve ihtiyaç analizine göre belirlenir.
- (2) Sınav ortamı öğrencinin dikkatini toplamasını ve rahat hareket etmesini sağlayacak şekilde düzenlenir.
- (3) Gerekliğinde öğrenciye özel sınav salonu tahsis edilir.

Madde 17 – Okuyucu, İşaretleyici ve Teknik Destek

- (1) Görme engelli ya da yazma engeli bulunan öğrencilere sınav süresince okuyucu veya işaretleyici atanır.
- (2) Görevlendirme, bölüm başkanlığı tarafından, ilgili öğretim elemanının önerisi ve Engelli Öğrenci Birimi'nin onayıyla yapılır.
- (3) Öğrenci kendi yardımcı donanımlarını (okuyucu kalem, ses kayıt cihazı, büyüteç vb.) kullanmak isterse, bunu sınavdan önce yazılı olarak bildirir.

Madde 18 – Alternatif Sınav Yöntemleri

- (1) Engel durumu nedeniyle klasik sınav uygulamalarına katılamayan öğrenciler için öğretim elemanının onayıyla farklı yöntemler uygulanabilir.
- (2) Yazılı sınav yerine sözlü sınav, proje, ödev, sunum ya da bireysel görüşme gibi değerlendirme biçimleri kullanılabilir.
- (3) Bu durumlar kişiselleştirilmiş akademik destek planında belirtilir.

Madde 19 – Sınav Güvenliği ve Gizlilik

- (1) Engelli öğrenciler için yapılan bireysel sınav düzenlemeleri, diğer öğrencilerle eşitlik ilkesini zedelemeyecek şekilde yürütülür.
- (2) Öğrenciye ilişkin engel durumu ve sınav uygulamaları hakkındaki bilgiler gizli tutulur ve yalnızca doğrudan ilgili kişilerle paylaşılır.

Madde 20 – Mazeret ve Telafi Sınavları

- (1) Sağlık raporuyla belgelenmiş engel durumu nedeniyle sınava katılamayan öğrencilere mazeret sınavı hakkı tanınır.
- (2) Telafi sınavlarında da öğrenciye gerekli uyarılama ve destekler sağlanır.

Madde 21 – Sınav Uyarılama Başvuru Süreci

- (1) Öğrenci, sınav uygulamasında özel düzenleme talebini sınavdan en az 5 iş günü önce Engelli Öğrenci Birimi aracılığıyla engelli öğrenci danışmanı iletir.
- (2) Talep ilgili öğretim elemanı bölüm başkanlığı ve Engelsiz Üniversite Birim Komisyonu ile birlikte değerlendirilerek karara bağlanır.
- (3) Karar, sınav öncesi öğrenciye bildirilir ve gerektiğinde yazılı olarak arşivlenir.

Madde 22 – Koordinasyon ve İtiraz Mekanizması

- (1) Sınav uyarılamaları ile ilgili kararlarda, Fakülte Engelsiz Üniversite Birim Komisyonu, Engelli Öğrenci Danışmanı, ders sorumlusu, Engelli Öğrenci Temsilcisi ve Üniversite Engelli Öğrenci Birimi iş birliği içinde çalışır.
- (2) Öğrenciler, sınav uygulamasına yönelik itirazlarını yazılı olarak ilgili bölüm başkanlığına iletebilir.

(3) İtirazlar en geç 5 iş günü içinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Madde 23 – Geçiş Süreci ve Bilgilendirme

(1) Bu Yönergenin yürürlüğe girmesiyle birlikte İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim elemanları, danışmanlar ve Engelli Öğrenci Temsilcisi bilgilendirilir.

(2) Öğrencilerin bu hak ve düzenlemelerden yararlanabilmesi için gerekli duyurular yapılır.

Madde 24 – İzleme ve Değerlendirme

(1) Yönerge kapsamındaki uygulamalar her akademik yıl sonunda Engelli Öğrenci Birimi ile iş birliği içinde Dekanlık, bölüm başkanlığı ve Engelsiz Üniversite Birim Komisyonu tarafından izlenir ve değerlendirilir.

(2) Gerekli görülmesi halinde uygulamaya dair öneriler, bölümlerin Akademik Kurulu üzerinden Fakülte Yönetim Kuruluna sunularak yönerge güncellenebilir.

Madde 25– Kişisel Verilerin Korunması

(1) Engelli öğrencilere ilişkin kişisel sağlık ve ihtiyaç bilgileri sadece ilgili akademik danışman, öğretim elemanı ve Engelli Öğrenci Birimi yetkilileriyle sınırlandırılmış şekilde paylaşılır.

(2) Bu bilgiler, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında muhafaza edilir.

Madde 26 – Oryantasyon ve Bilgilendirme Etkinliği

(1) Her eğitim-öğretim yılı başında, engelli öğrencilere hakları, başvuru yolları ve destek mekanizmaları hakkında bilgilendirme yapılmasını amaçlayan birim içi tanıtım ve oryantasyon toplantısı düzenlenir.

(2) Bu toplantılar Engelli Öğrenci Temsilcisi, Engelli akademik danışman, Engelli Öğrenci Birimi ve Engelsiz Üniversite Birim Komisyonu iş birliğiyle gerçekleştirilir.

Madde 27– Hüküm Bulunmayan Haller

(1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan durumlarda; 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun, Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği, Engelli Bireylere Yönelik Sınav Uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik, Yozgat Bozok Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri esas alınır

Madde 28 – Yürürlük

(1) Bu Yönerge, Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim Kurulu'nda onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 29– Yürütme

(1) Bu Yönerge hükümlerini Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörü yürütür.